

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ

«Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ» КЕАҚ

**Студенттер мен жас ғалымдардың
«GYLYM JÁNE BILIM - 2024»
XIX Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ**

**СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
XIX Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«GYLYM JÁNE BILIM - 2024»**

**PROCEEDINGS
of the XIX International Scientific Conference
for students and young scholars
«GYLYM JÁNE BILIM - 2024»**

**2024
Астана**

УДК 001

ББК 72

G99

«ǴYLYM JÁNE BILIM – 2024» студенттер мен жас ғалымдардың XIX Халықаралық ғылыми конференциясы = XIX Международная научная конференция студентов и молодых ученых «ǴYLYM JÁNE BILIM – 2024» = The XIX International Scientific Conference for students and young scholars «ǴYLYM JÁNE BILIM – 2024». – Астана: – 7478 б. - қазақша, орысша, ағылшынша.

ISBN 978-601-7697-07-5

Жинаққа студенттердің, магистранттардың, докторанттардың және жас ғалымдардың жаратылыстану-техникалық және гуманитарлық ғылымдардың өзекті мәселелері бойынша баяндамалары енгізілген.

The proceedings are the papers of students, undergraduates, doctoral students and young researchers on topical issues of natural and technical sciences and humanities.

В сборник вошли доклады студентов, магистрантов, докторантов и молодых ученых по актуальным вопросам естественно-технических и гуманитарных наук.

УДК 001

ББК 72

G99

ISBN 978-601-7697-07-5

**©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия
ұлттық университеті, 2024**

2. Ахметова К.Б. Қазақстанның экономикалық және әлеуметтік географиясы /9 сыныпқа арналған оқулық/ Алматы: Рауан, 1994. – 80 б.
3. Бірмағамбетов Ә., Рельник Г.Я. Қазақстан географиясының хрестоматиясы. Мұғалімдерге арналған көмекші құрал- А., 1962. - 57 б.
4. Бұзаубақова К.З. Жаңа педагогикалық технология.-Тараз., 2003. – 63 б.
5. Жапасбаев М.М. Научные основы преподавания курса физической географии Казахстана А. //Вестник КазГУ, 1995.- 55 б.
6. Кларин М.В. Педагогическая технология в учебном процессе. - М., 1989.
7. Кларин М.В. Инновации в мировой педагогике. - Рига, 1995. – 55 б.

ӘОЖ 378

ОҢТҮСТІК АЗИЯ ЕЛДЕРІНДЕГІ ТУРИЗМНІҢ ДАМУ ДЕҢГЕЙІ МЕН БОЛАШАҒЫН БАҒАЛАУ

Демеуов Арман Болатович

arman_demeuov@mail.ru

Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ Жаратылыстану ғылымдары факультеті,
Физикалық және экономикалық география кафедрасының оқытушысы, Астана, Қазақстан

Қазіргі әлемде географиялық білім ерекше маңызға ие, өйткені біз жаһандану қарқынды даму кезеңінде өмір сүріп жатырмыз. Студенттер жаһандық үдеріске ілесіп, негізделген шешімдер қабылдау үшін әлемнің географиялық құрылымын, оның ішінде физикалық, экономикалық және әлеуметтік табиғатын білуі керек. «Қазақстан-2050» стратегиясы: қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты» атты мемлекеттік жолдауда да білім беру саласындағы басымдықтары көрсетіле отырып, оқушылардың қажетті білім мен дағдыларының қалыптасуына, меңгерген білімдерін күнделікті өмірде қолдана білуіне, сонымен қатар сыни ойлау қабілетінің жоғары болуына көңіл бөледі [1].

Білім беруді жаңарту студент білімін ғана емес, оларды қолдану дағдыларын, атап айтқанда функционалдық сауаттылығын қалыптастырады. Студенттердің бойында өзіндік білім алу, талдау, құрастыру, қоғамдық өмірде өзін-өзі жан-жақты таныту үшін білімін пайдалана білу дағдыларын қалыптастырады және қоғамға пайда келтіреді. Функционалдық сауаттылық –білім берудің жеке тұлғаны қалыптастырудағы әлеуметтік бағдарлануы.

Қазіргі тез өзгермелі әлемде функционалдық сауаттылық – оқушының әлеуметтік мәдени, саяси және экономикалық қызметтерге белсенді қатысуына, сондай-ақ өмір бойы білім алуына ықпал ететін базалық фактор. Демек оқушы бойындағы қабілеттерін ашып жетілдіру, оқытудың әдіс – тәсілдерін үнемі жаңартып отыру және технологияларды тиімді қолдануды талап етеді.

Сабақтың мақсаты: Оңтүстік Азия елдеріндегі туризмнің даму деңгейін зерттеу, болашағын болжау.

Құрал-жабдықтар: оқулықтар, оқу құралдары, Дүниежүзінің саяси картасы, дәріс материалдары, электронды құралдар

Сабақ ұйымдастыру түрі: жеке, жұптық, топтық жұмыстар

Оңтүстік Азия елдері - бұл бірегей мәдениеттері, тарихы және табиғаты бар аймақ, оның ішінде Индонезия, Таиланд, Малайзия, Сингапур, Филиппин, Вьетнам, Лаос, Камбоджа, Мьянма (Бирма), Бруней, Тимор-Лешти және басқа да елдер бар. Туризм - бұл көптеген Оңтүстік Азия елдерінің экономикасының маңызды секторы, жергілікті тұрғындарға жұмыс орындарын қамтамасыз етеді және шетелдік валютаны әкеледі.

Оңтүстік Азияда туризмнің дамуы әртүрлі факторларға байланысты:

1. Табиғи сұлулық: Пляждар, тропикалық ормандар, таулар және өзендер сияқты табиғи ландшафттар көптеген туристерді тартады.

2. Мәдениет пен тарих: Қасиетті құрылыстар, ежелгі қалалар және ғибадатханалар туристерге мәдени және тарихи байлықты зерттеу мүмкіндігін ұсынады. Мысалы, Камбоджаның Ангкор Ваты немесе Индонезияның Боробудур және Прамбанан ғибадатханалары өте танымал болып табылады.

3. Климат: Жылы, тропикалық климат күн сүйгіштерге, демалыс орындарын іздеушілерге және қыс мезгілінде суық аймақтардан қашуға қолайлы [2].

4. Әлеуметтік және экономикалық факторлар: Виза режимін жеңілдету, авиация желілерін дамыту, инфрақұрылымға инвестициялау және қонақ үй индустриясын қолдау туризмді ынталандырады.

5. Асхана: Оңтүстік Азияның тағамдары халықаралық туристер арасында өте танымал. Таиландтың пад тайы, Вьетнамның фо сорпасы және Индонезияның сатайлары сияқты тағамдары туристерге ерекше тәжірибе ұсынады.

6. Баға: Жалпы алғанда, Оңтүстік Азиядағы көптеген елдер басқа халықаралық туристік бағыттарға қарағанда арзан, бұл өңірді бюджет туризмі үшін танымал етеді.

7. Экотуризм: Биологиялық әртүрлілік пен қорғалатын аудандарға деген көңіл бөлу өсіп келе жатқан экотуризмнің дамуына себеп болды.

8. Медициналық және сауықтыру туризмі: Арзан әрі сапалы медициналық қызметтер мен сауықтыру орындары туристерді өңірге тартады.

Тапсырма 1. Оңтүстік Азия елдерінің туризм дамуына ықпал ететін факторлар үлгісін құрастырып, маңыздылығына қарай «пирамидаға» орналастырыңыздар

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.

Тапсырма 2. Халықаралық туризм дамуына ықпал ететін факторларды зерттеу [3].

Мақсаты: Оңтүстік Азия елдеріне саяхатқа ықпал ететін әртүрлі экономикалық, әлеуметтік, саяси,

технологиялық және экологиялық факторлардың қалай әсер ететіндігін түсіну.

1. Экономикалық факторлар:

- Елдердегі экономикалық даму трендтерін және оның халықаралық туризмге әсерін зерттеңіз.

- Халықаралық валюта нарығындағы өзгерістердің туризмге тигізер инфляциялық немесе дефляциялық әсерлерін талдаңыз.

- Туризм саласындағы жұмыспен қамту жағдайларын және олардың экономикалық дамуға ықпалын бағалаңыз.

2. Әлеуметтік және мәдени факторлар:

- Жас ерекшеліктері, әлеуметтік мәртебе және білім деңгейінің туризм таңдауларына әсерін зерделеніз.

- Жаһандық мәдени әртүрлілік пен көпмәдениеттіліктің халықаралық туризмге ықпалын зерттеңіз.

3. Технологиялық Факторлар:

- Жаңа технологиялардың туристік қызметтерге және туризмнің қолжетімділігіне ықпалын бағалаңыз.

- Әлеуметтік медиа және желілік маркетингтің туризм индустриясын дамытуға рөлін қарастырыңыз.

Тапсырманы орындау:

1. Тақырып бойынша зерттеу жүргізу үшін ақпараттарды жинаңыз. Бұл үшін сізге интернет, кітапханалар, академиялық журналдар және туризм саласында жарияланатын басқа да ресурстар қажет болуы мүмкін.

2. Әрбір фактордың туризмге қалай әсер ететінін қысқаша баяндаңыз және олардың арасындағы өзара байланысты талқылаңыз.

3. Сіздің зерттеуіңіздің нәтижелерін баяндаған ғылыми жұмыс дайындаңыз. Зерттеу нәтижелеріңізді түсіндіру үшін сызбалар, кестелер және графиктерді пайдалана аласыз.

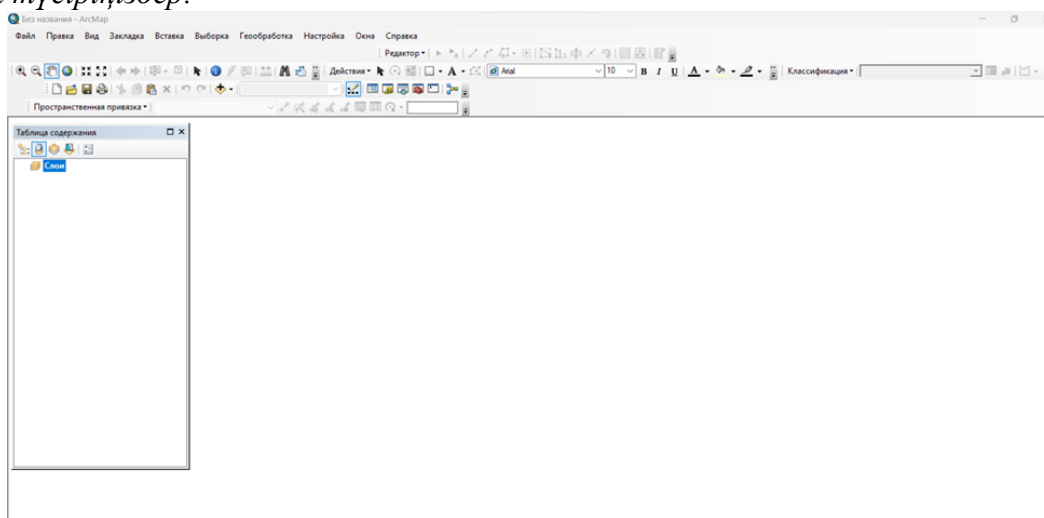
4. Өзіңіздің болжамдарыңызды жасаңыз және туризм индустриясы үшін болашақта қандай шараларды ұсыныс жасай аласыз, сондай-ақ қандай стратегиялық бастамалар қажет болуы мүмкін екендігін анықтаңыз.

5. Жазған жұмысыңызды туризм мамандеріне, ғалымдарға не сабақтастарыңызбен бөлісіп, пікір алысуға дайын болыңыз.

Тапсырма 3. Оңтүстік Азия елдеріндегі туризм түрлеріне сипаттама беріңіздер

	Су туризмі • •
	Мәдени туризм • •
	Тау туризмі • •
	Жағажайлық туризм • •
	Этно туризм • •

Тапсырма 4. Оңтүстік Азия елдерінің ірі курорттарын ArcGIS бағдарламасы негізінде картаға түсіріңіздер:

Тапсырма 5 Оңтүстік Азия бойынша он күндік саяхат туризмінің маршрутын құрастырыңыздар.

Тапсырма 6.

Тапсырма 7. Тайландтағы көне қалалардың бірі - Аюттхаяға туристердің қызығушылығының арту себебін түсіндіріңіздер

Бекіту сұрақтары:

1. Қай Оңтүстік Азия елі "смарағд жасыл ормандардың отаны" деп танымал?
2. Тайландтағы көне қалалардың бірі - Аюттхаяға туристерді несімен тартады?
3. Бали аралы неліктен әлемдегі ең танымал саяхат орындарының бірі деп саналады?
4. Сингапур қаласындағы туризмнің өзіндік ерекшеліктері қандай?
5. Оңтүстік Азия мемлекеттері арасында медициналық туризмге арналған қай ел ең танымал?
6. Вьетнамдағы Халонг шығанағына жасалатын круиздер туристерге қандай тәжірибе ұсынады?
7. Паган қаласындағы (Мьянма) храмдардың архитектуралық маңызы қандай?
8. Камбоджадағы Ангкор Ват храмдық кешені жыл сайын немен танымал?
9. Филиппиндегі Палаван аралына баратын туристерге нендей табиғи көрікті жерлер ұсынылады?
10. Шри-Ланкадағы туристер үшін қандай мәдени және тарихи көрікті орындар бар?
11. Оңтүстік Азияның қай елінде дүние жүзінің ірі буддистік жерлерінің бірі Боробудур орналасқан?
12. Малайзиядағы Пинанг және Мелака қалалары нені білдіреді және олардың Ұлыбританияның бұрынғы колониалдық өткенінде қандай рөлі болған?
13. Бангкокта (Тайланд) туристерге қай жерлер міндетті түрде көрсетілуі керек?
14. Лаос пен Камбоджада экотуризмнің дамуы қалай жүргізілуде және оның экономикаға әсері қандай?
15. Оңтүстік Азияның қай елдері дайвинг және су асты туризмі үшін ең қолайлы?

Қолданылған әдебиеттер тізімі

1. Педагогические технологии / под общ.ред. В.С. Кукушина – Ростов н/Д: издательский центр «МарТ»; Феникс, 2010. — 175 с.
2. Аяпбекова А.Е., Демеуов А.Б. Хақаралық туризм географиясы (Оқу құралы). Авторлық құқық №3623. 27.05.2019ж. - 154 бет.
3. Плохих Р.В. Туризмология негіздері: Оқу құралы / Р.В. Плохих, Е.Д. Исаков, А.С. Ақтымбаева. – Алматы: Қазақ Университеті, 2021. – 112 бет.